

A DEBRECENI EGYETEM
AGRÁR- ÉS GAZDÁLKODÁSTUDOMÁNYOK CENTRUMA
GAZDÁLKODÁSTUDOMÁNYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI KAR
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI TANÁCSA

*résztevéőként,
témavezetőként,
bíróként,
támogatóként
és érdeklődőként*

tisztelettel meghívja Önt a

2010. OKTÓBER 26-ÁN

megrendezésre kerülő

KARI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIÁRA

A konferencia helye:

Debreceni Egyetem AGTC
4032 Debrecen, Böszörményi út 138.

A konferencia az OKTATÁSÉRT KÖZALAPÍTVÁNY
„NTP-OKA-I. Felsőoktatási intézményekben működő
tehetséggondozó műhelyek támogatása,
című pályázatának (NTP-OKA-I.-089-13) támogatásával kerül
megrendezésre.

A konferencia fővédnöke:

Prof. Dr. Nábrádi András
dékán

A programfüzetet összeállította:

Dr. Dajnoki Krisztina
Dr. Szöllősi László

Borítóterv:

Bács Bence

A KONFERENCIA PROGRAMJA

- 8.00 ZÁRT ÜLÉS** (GVK épület tanácsterem)
Tájékoztató a bíráló bizottságok elnökei és titkárai részére
- 8.30 MEGNYITÓ** (GVK épület, 104. előadó)
Prof. Dr. Nagy János centrumelnök
Prof. Dr. Nábrádi András dékán
- 8.50 SZÜNET**
- 9.00 – 11.30 TAGOZATI ÜLÉSEK**
- 13.00 ZÁRT ÜLÉS** (GVK épület tanácsterem)
A bíráló bizottságok elnökei és titkárai részvételével
- 15.30 EREDMÉNYHÍRDETÉS ÉS A KONFERENCIA ZÁRÁSA**
(GVK épület 104. előadó)
levezető elnök: *Dr. Dajnoki Krisztina* kari TDT elnök
díjakat átadja: *Prof. Dr. Nábrádi András* dékán
zárszó: *Dr. Bács Zoltán* stratégiai centrumelnök-helyettes
- 17.00 ÁLLÓFOGADÁS** (Kazánház)
A diákkörös hallgatók, a konzulensek, a bíráló bizottsági tagok és a meghívott vendégek számára.

GAZDÁLKODÁS ÉS ALKALMAZOTT INFORMATIKA
TAGOZAT
(GVK 104. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök:	Dr. Borsos János , professzor emeritusz
Társelnök:	Dr. Ertsey Imre , egyetemi tanár
Titkár:	Cehla Béla , Ph.D. hallgató
Tagok:	Dr. Posta László , egyetemi docens
	Dr. Szűcs István , egyetemi docens
	Dr. Zajác Gizella , igazgató (Discimus Üzleti Akadémia)
	Keczeli Csaba , ügyvezető (CTS Kft.)

Előadók:

09.00 Baráth Nóra

GVK Informatikus és szakigazgatási agrármérnök BSc szak III. évf.

Az érdekszervezetek és az IT szerepe a gazdák termékpálya mentén történő elmozdításában

Konzulens: Katonáné Dr. Kovács Judit, adjunktus
Dr. Kovács György, tanszéki mérnök

09.20 Durkó Emília

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc szak IV. évf.

A környezettudatos magatartás vizsgálata a prágai és a debreceni agráregyetem hallgatói körében

Konzulens: Dr. Odor Kinga, egyetemi tanársegéd
Dr. Szőke Szilvia, adjunktus

09.40 Egri Nikolett

GVK Vállalkozásfejlesztés MSc szak I. évf.

Napjaink gazdasági válsága és hatása a mikro-, kis-, és középvállalkozásokra Magyarországon

Konzulens: Dr. Popovics Péter András, egyetemi adjunktus

10.00 Erdős Zsuzsa

GVK Informatikus és szakigazgatási agrármérnök BSc szak IV. évf.

Hajdúszoboszlói Búzakalász Agrárszövetkezet átalakulásának gazdasági és társadalmi hatásai

Konzulens: Dr. Nábrádi András, egyetemi tanár

10.20 **Gabnai Zoltán**

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc szak IV. évf.

Rövid vágásfordulójú nemesnyár energiaültetvény létesítésének összehasonlító elemzése hagyományos szántóföldi kultúrákkal Hajdú-Bihar megyében

Konzulens: Dr. Bai Attila, egyetemi docens

10.40 **György Gergő Dániel**

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc szak IV. évf.

Az agrár-környezetgazdálkodási program termelői szintű vizsgálata

Konzulens: Katonáné Dr. Kovács Judit, adjunktus

11.00 **Szűcs Imre**

GVK Informatikus és szakigazgatási agrármérnök BSc szak IV. évf.

Optimális bárányértékesítési tömeg meghatározása és kockázatelemzése a 2009-2010. évi karácsonyi értékesítési szezonban

Konzulens: Dr. Nagy Lajos, adjunktus

PÉNZÜGY-SZÁMVITEL TAGOZAT
(GVK 010. terem)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Bács Zoltán**, egyetemi docens
Társelnök: **Dr. Reke Barnabás**, egyetemi tanár
Titkár: **Lőrinczi Krisztián**, tudományos segédmunkatárs
Tagok: **Eisler Kornél**, gazdasági igazgató
(HBZ Kft. és a Borudvar)
Becsikyné dr. Nagy Patrícia, egyetemi adjunktus
Dr. Herczeg Adrienn, tudományos segédmunkatárs
Dr. Kotormán Annamária, egyetemi tanársegéd

Előadók:

- 09.00 **Bujdos Ágnes**
GVK Kereskedelem és marketing BA szak III. évf.
Az NI Hungary Kft. készáru raktár controlling tevékenységének elemzése
Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, adjunktus
Orbulov György Krisztián, W/H Controller
- 09.20 **Horváth Adrienn**
GVK Pénzügy és számvitel BA szak IV. évf.
Magyarország és néhány szomszédos ország adózási rendszerének összehasonlító elemzése
Konzulens: Dr. Csajbók Ildikó, adjunktus
- 09.40 **Kiss Ágota**
GVK Pénzügy és számvitel BA szak IV. évf.
Környezeti információk az éves beszámolóban
Konzulens: Kondrosi Ferencné dr., egyetemi docens
- 10.00 **Mátyás István**
GVK Pénzügy és számvitel BA szak IV. évf.
Certifikátok szerepének vizsgálata a Raiffeisen Private Bankingben
Konzulens: Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi adjunktus

10.20 **Nagy Annamária**

GVK Pénzügy és számvitel BA szak IV. évf.

Zöld kontrollig rendszer bevezetésének elméleti kérdései

Konzulens: Dékán Tamás, ügyvivő-szakértő

10.40 **Tátorján Ilona**

GVK Pénzügy és számvitel BA szak IV. évf.

Költségzaldalkodási rendszerek összehasonlító elemzése

Konzulens: Dékán Tamás, ügyvivő-szakértő

Dr. Tarnóczi Tibor, egyetemi docens

VIDÉKFEJLESZTÉS ÉS MENEDZSMENT TAGOZAT
(GVK 109. terem)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Berde Csaba**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dr. Petó Károly**, egyetemi docens
Titkár: **Gergely Éva**, Ph.D. hallgató
Tagok: **Domokos Béla**, csoportvezető (Észak-Alföld Regionális Fejlesztési Ügynökség)
Dr. Dienesné dr. Kovács Erzsébet, egyetemi docens
Dr. Grasselli Norbert, ügyvezető igazgató (INNOVA Észak-Alföld Regionális Fejlesztési és Innovációs Ügynökség)
Bauerné Dr. Gáthy Andrea, egyetemi tanársegéd

Előadók:

09.00 **Kabai Zsófia**

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc szak IV. évf.

Adott település népességmegtartó képességének vizsgálata

Konzulens: Dr. Tikász Ildikó Edit, egyetemi adjunktus

09.20 **Kapási Éva**

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc szak IV. évf.

Balmazújváros fejlesztési lehetőségének vizsgálata a Német Kisebbség szemszögéből

Konzulens: Katonáné Dr. Kovács Judit, adjunktus

09.40 **Kovács Edit Fanni**

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc szak IV. évf.

Fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek a munkaerőpiacon

Konzulens: Dr. Dajnoki Krisztina, adjunktus

10.00 **Pék Éva**

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc szak IV. évf.

A magyar vidék vízgazdálkodásra alapozott fejlesztésének konfliktusai – Ellentmondások bemutatása a Szamos-Kraszna közti árvízcsökkentő tározó példáján keresztül

Konzulens: Dr. Kuti István, egyetemi docens

10.20 **Szincsák Gyula**

GVK Emberi Erőforrás Tanácsadó MA szak I. évf.

***Teljesítményértékelés összehasonlító vizsgálata egy
profitorientált és egy közsférában működő szervezetenél***

Konzulens: Dr. Dajnoki Krisztina, adjunktus

10.40 **Tövisskes Imre**

GVK Emberi Erőforrás Tanácsadó MA szak II. évf.

Szervezetfejlesztési eszközök változása

Konzulens: Dr. Szabados György, adjunktus

11.00 **Varga Klaudia**

GVK Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc szak IV. évf.

***A Leader program vizsgálata – esettanulmány a Dél-Zempléni
Leader Helyi Közösségnél***

Konzulens: Katonáné Dr. Kovács Judit, adjunktus

ÖSSZEFOGLALÓK

AZ ÉRDEKSZERVEZETEK ÉS AZ IT SZEREPE A GAZDÁK TERMÉKPÁLYA MENTÉN TÖRTÉNŐ ELMOZDÍTÁSÁBAN

Szerző: **Baráth Nóra**, III. évfolyamos hallgató (BSc)
Konzulensek: **Katonáné Dr. Kovács Judit**, adjunktus
Dr. Kovács György, tanszéki mérnök

Munkám során olyan programok bemutatása volt a cél, melyekben a mezőgazdasági nyersanyagtermelők esélyeinek növelését, helyzetük javítását segítik elő a termékpálya mentén. A vizsgálódásom kezdeti szakaszában a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Országos Szövetsége (MAGOSZ) által létrehozott Szociális Bolthálózat tanulmányozása egy ilyen lehetőségnek tűnt. Első vizsgálati lépéseim eredményei, melyek a dolgozatom fontos részét képezik, azonban azt mutatták, hogy ez a kezdeményezés a gazdáknak csupán egy csekély részét érinti, illetve a várt hatások sem igazolódtak be, így tágabb kitekintésre volt szükség.

A következő kérdésekre próbáltam választ találni. Milyen tömörülési formák vannak ma Magyarországon a termelők képviselője számára s ezen szervezetek milyen küldetést fogalmaznak meg, milyen elv alapján szerveződnek? A mezőgazdasági érdekérvényesítő szervezetek mennyiben szolgálják a gazdák érdekeit, az információáramlást hogyan segítik elő, miben nyújtanak többet, milyen kapcsolathálóval rendelkeznek, mit árulnak el weblapjaik? Ezt követve dolgozatom első részében a Magyarországon működő mezőgazdasági érdekérvényesítő szervezeteket céljaik, tagjaik, kapcsolati rendszerük függvényében ábrázolom.

A szervezetek bemutatása után részletesen elemzem a MAGOSZ, illetve a Szociális Bolthálózat helyzetét. Azt vizsgáltam, hatékony értékesítési mód-e, segíti-e a gazdák fennmaradását és továbbélését a Szociális Bolthálózat.

A dolgozat utolsó vizsgálati lépésében az agrár-környezetgazdálkodási programban résztvevő, hajdúsági gazdák megkérdezése általi válaszok kerülnek kiértékelésre, melyben választ kaptam a megkérdezettek körében az internet használat mértékére a kor és a végzettség függvényében.

A fent említett entitásokat: termelők helyzetét, szervezetek aktivitását, programok bevezetését, fogyasztói magatartást rendszerszemléletbe helyezem. Ennek eredményeként világossá válik, hogy a társadalmi tőke, a szervezetek hálózatosodása (melyben fontos szerepet kap az IKT eszközök használata) és a gazdák folyamatos képzése nélkülözhetetlen elemei a mezőgazdaság pozitív jövőképe formálásában.

**AZ NI HUNGARY KFT. KÉSZÁRU RAKTÁR CONTROLLING
TEVÉKENYSÉGÉNEK ELEMZÉSE**

Szerző: **Bujdos Ágnes**, III. évfolyamos (BA) hallgató
Konzulensek: **Dr. Fenyves Veronika**, adjunktus
Orbulov György Krisztián, W/H Controller

A dolgozat célja a készáru raktári főfolyamatok (CCA bevételezés, készáru bevételezés, Kitting és kiszállítás) összefoglalása és az ezekhez kapcsolódó reportok elemzése. A jelenlegi reportálási rendszere 2008 márciusában került bevezetésre. Az azóta eltelt két évben bekövetkezett változások indokolják a reportálási rendszer felülvizsgálatát, annak az újragondolását, hogy a jelenlegi reportok mennyire tükrözik a tényleges folyamatokat és, hogy az egyes folyamatok a legoptimálisabban vannak-e mérve. Célom a raktári főfolyamatok megismerése, összefoglalása és ezeket az ismereteket alapul véve, a reportok tanulmányozása és elemzése, illetve javaslatok tétele reportok módosítására, megszüntetésére és új reportok létrehozására. A készáru raktár folyamatainak összefoglalásához használt primer vizsgálati módszerek a terepkutatás és az interjú, amelyeket 2010 februárja óta végzek a debreceni raktárban. A controlling tevékenység elemzését, mint szekunder kutatást egyrészt a primer kutatásom tapasztalataira, másrészt a szakirodalom feltárásának eredményeire alapozva végeztem. Dolgozatomban az reportok elemzésén túl különös figyelmet fordítottam a raktár munkájához kapcsolódó vámeljárásokra, vámokmányokra és a nemzetközi kereskedelemben elterjedt INCOTERMS klauzulákra.

A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS VIZSGÁLATA A PRÁGAI ÉS A DEBRECENI AGRÁREGYETEM HALLGATÓI KÖRÉBEN

Szerző: **Durkó Emília**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató
Konzulens: **Dr. Odor Kinga**, egyetemi tanársegéd
Dr. Szőke Szilvia, adjunktus

A II. világháború óta hihetetlenül felgyorsult a tudományos és a technológiai fejlődés, ennek hatása viszont nem nevezhető egyértelműen pozitív jelenségnek. A XX. század közepéig nem váltak köztudottá a civilizáció és a gazdaság növekedésének káros hatásai, amelyek környezetünket fenyegetik. Az 1960-as évektől került előtérbe a környezetvédelem és a környezettudatos szemlélet. A környezettudatosság felmérésére már több ízben tettek kísérletet egyéni és vállalati szinten egyaránt, mely vizsgálatok tanulmányozása tett kíváncsivá és ösztönzött, hogy elvégezzek egy kutatást az egyetemisták körében. Azt vizsgáltam, hogyan vélekednek a környezetvédelemről, és a környezettudatosság mennyire kap szerepet mindennapjaikban, legyen szó közlekedésről, vásárlásról, vagy szabadidős programokról. Dolgozatomban a debreceni és a prágai agráregyetem hallgatóinak környezettudatos magatartását elemeztem és hasonlítottam össze. Többek között arra kerestem a választ, hogy a cseh vagy a magyar diákok, férfiak vagy nők, a városban vagy falvakban élők viselkednek környezettudatosabban. Az első fejezet tárgyalja a környezetvédelem előtérbe kerülésének főbb állomásait, és a környezettudatos magatartással kapcsolatos elméleti jellegű, de a hétköznapi életben nélkülözhetetlen ismereteket. A második fejezet mutatja be a prágai, majd a debreceni kutatásom eredményeit. A harmadik fejezetben hasonlítom össze az adatokat, és egyúttal kifejezésre kerül, hogy kik azok, akik többet tesznek az egészséges környezetért. Vizsgálataim során kiderült például, hogy a nők a pesszimistábbak, a férfiak a tájékozottabbak, a csehek szívesebben szelektálják a hulladékokat, a magyarok pedig többet áldoznak a környezettudatosságra.

NAPJAINK GAZDASÁGI VÁLSÁGA ÉS HATÁSA A MIKRO-, KIS-, ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOKRA MAGYARORSZÁGON

Szerző: **Egri Nikolett**, I. évfolyamos (MSc) hallgató
Konzulens: **Dr. Popovics Péter**, egyetemi adjunktus

Tanulmányom megírásának aktualitása és közvetlen kiváltó oka a 2008-2009-ben kibontakozott gazdasági válság, mely olyan súlyosan érintette az egész világot, hogy még a mai napig sem tudott igazán megbirkózni vele. Véleményem szerint egy olyan jelentős korszakot élünk most meg, amelynek megismerése és értelmezése igen fontos lehet a jövőre nézve.

Válságok, tartós recessziók mindig is előfordultak a gazdaság történetében. A napjainkban kibontakozott válság azonban minden eddigi képezetet felülmúlt, a negatív irányba haladó folyamatok gyorsasága, földrajzi kiterjedtsége és mindenk felett a vagyonsztés méretei tekintetében már-már az 1929-33-as válság dimenzióira emlékeztetett. Napjaink válsága az amerikai másodlagos jelzáloghitel-válság következményeként kialakult pénzügyi válságból indult ki, amely az Egyesült Államok ingatlan- és bankszektorát sújtotta. A kialakult válságot az elemzők kezdetben helyi problémaként emlegették, hatása azonban az amerikai gazdaság visszaesésén keresztül az egész világ gazdaságban megmutatkozott. Átterjedt az európai gazdaságra, melynek következtében komoly visszaesés kezdődött el a gazdaság minden területén, ami egyaránt kiterjed a háztartásokra, a vállalkozásokra és az állami intézményekre is. Hazánkat is elérte a világméretű recesszió, melynek reálgazdasági és globális hatásai 2008 őszén váltak láthatóvá Magyarországon. Az új körülmények között az ország a források gyors kivonásával, a bankok, és így a reálgazdaság a korábbi bőven rendelkezésre álló külföldi hitelek elapadásával szembesült.

Dolgozatom első felében szakirodalmi források felhasználásával mutatom be a XX. század legnagyobb gazdasági válságaként emlegetett 1929-33 –as „Nagy Gazdasági Világválságot”, mintegy párhuzamba állítva a XXI. század eddigi legsúlyosabb válságával. Igyekeztem különös figyelmet fordítani a jelenleg zajló válság Európára és Magyarországra gyakorolt hatásaira és a válságkezelés módszereire. Fontosnak tartom bemutatni továbbá a válság mikro-, kis- és középvállalkozásokra gyakorolt hatását, melyet dolgozatom második felében gyakorlati példákkal is alátámasztok. Empirikus (kérdőíves megkérdezésen, illetve mélyinterjúkon alapuló) elemzéssel egészítettem ki a szakirodalmi vizsgálataimat, melynek során a régióinkban működő mikro-, kis-, és középvállalkozások vezetőit kerestem meg.

HAJDÚSZOBOSZLÓI BÚZAKALÁSZ AGRÁRSZÖVETKEZET ÁTALAKULÁSÁNAK GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HATÁSAI

Szerző: **Erdős Zsuzsa**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató
Konzulens: **Dr. Nábrádi András**, egyetemi tanár

Már 1989 után, a rendszerváltást követően megkezdődött a mezőgazdasági szövetkezetek átalakulása. Ez a folyamat még ma sem fejeződött be. Munkám során azt kívánom bemutatni, hogy több mint 20 évvel a rendszerváltás után is van olyan szövetkezet, amely át kíván alakulni más gazdasági társasági formába.

A téma kifejtése során bemutatom, azokat a gazdasági és társadalmi tényezőket melyek nagymértékben befolyásolták azt, hogy a szövetkezetben változások legyenek.

A téma feldolgozása során analízisek, mátrixok valamint kérdőíves feldolgozás segítségével vizsgáltam a lezajló folyamatokat. Az új gazdasági társaság 2010. március 1-vel jött létre, társasági formája zártkörűen működő részvénytársaság, melynek neve Hajdúszoboszlói Búzakalász Zártkörűen Működő Részvénytársaság lett.

Dolgozatomban bemutatom a két különböző szervezet előnyeit és hátrányait. Továbbá azt is, hogy milyen címletű részvények, milyen formában kerültek kiadásra. A szövetkezet működésében az átalakulási folyamatok nem okoztak fennakadásokat, mely főként a vezetői réteg változatlanóságának és egyetértésének volt köszönhető. A kérdőíves feldolgozás során arra kerestem a választ, mit is várnak el valójában a dolgozók – és természetesen a vezetőség tagjai is – a zártkörű részvénytársaságtól.

Munkámban azt is elemeztem, hogy az átalakulás miatt történtek-e változások a cég vagyonában, annak szerkezetében és ezek milyen hatással lehetnek a Zrt. mindennapi működésére.

**RÖVID VÁGÁSFORDULÓJÚ NEMESNYÁR ENERGIAÜLTETVÉNY
LÉTESÍTÉSÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE HAGYOMÁNYOS
SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁKKAL HAJDÚ-BIHAR MEGYÉBEN**

Szerző: **Gabnai Zoltán**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató
Konzulens: **Dr. Bai Attila**, egyetemi docens

Napjainkban a növénytermesztéssel foglalkozó kis- és közepes méretű gazdaságok jelentős nehézségekkel küzdenek, ami szükségessé teszi, hogy a területi adottságokat kihasználva a termelők megpróbálják a legésszerűbb módon hasznosítani a kezelésük alatt álló területet. Figyelembe véve, hogy a hagyományos szántóföldi növénytermesztés esetében az időjárási és piaci kockázatok miatt a gazdálkodóknak gyakran csak a kapott támogatások miatt válik jövedelmezővé tevékenységük, így véleményem szerint célszerű lenne alternatív területhasznosítási módok alkalmazását ösztönözni. Ennek egyik lehetősége az energianövények, ezen belül is a fás szárú energetikai ültetvények termesztése, ami alkalmas ezen kockázatok csökkentésére, bár ültetvény-jellege miatt szűkíti a gazdaságok vetésszerkezetét, a betakarítás speciális gépigénye miatt pedig szükségessé teszi a szövetkezést, illetve bérelt betakarítógépek alkalmazását.

A vizsgálatom helyszínül szolgáló térség Derecske és környéke, ahol ténylegesen is folynak nemesnyár-fajokkal kísérletek, így a beruházással és a működéssel kapcsolatos adatok rendelkezésemre álltak. Az energianyár termőterületének minősége az adott gazdaságban a térségi átlagnál rosszabbnak mondható, ami aláhúzza azt a hipotézist, hogy ezen kultúrák elsősorban rosszabb termelési körülmények között lehetnek versenyképesek.

Dolgozatomban modellvizsgálatok segítségével arra keresem a választ, hogy milyen gazdasági feltételek mellett lehet versenyképes egy kétéves vágásfordulójú nemesnyár fafajú energiaültetvény egy, a térségben jellemző és gyakran alkalmazott vetésforgóval szemben. A vizsgálatomban elvégzem az energetikai ágazat egyszerűsített beruházás-elemzését a nemesnyár-ültetvény teljes élettartamára (a költségekre, a hozamokra és az árakra vonatkozó érzékenység-vizsgálattal), illetve összehasonlítom az ágazat várható átlagos éves fedezeti összegét 3 növénytermesztési ágazat (kukorica, búza, napraforgó) egy évre számított fedezeti összegével. A kapott eredmények elemzése után, a következtetéseket levonva javaslatot teszek a számomra célszerűnek tűnő lehetőségekre, fejlődési irányokra.

AZ AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI PROGRAM TERMELŐI SZINTŰ VIZSGÁLATA

Szerző: **György Gergő Dániel**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató
Konzulens: **Katonáné dr. Kovács Judit**, adjunktus

A mezőgazdaság a nemzetgazdaság primer szektorába tartozik, legalapvetőbb feladata az emberiség élelmezése. A biztonságos élelmiszerellátás mellett azonban elvárás a természeti erőforrások fenntarthatóságának biztosítása is, hiszen a mezőgazdaság alapanyag és kitermelő ága áll, legközelebbi kapcsolatban a természeti környezettel. A mezőgazdasághoz kötődő környezetvédelmi intézkedések döntő többsége ösztönzőkön keresztül valósul meg, amelyeknek keretet a különböző agrár-környezetgazdálkodás programok adnak. Ezen programok az Európai Unióban az elmúlt évtizedekben egyre hangsúlyosabb szerepet kaptak. Dolgozatom célja, egy termelőn keresztül bemutatni, milyen változásokat hozott az agrár-környezetgazdálkodás, illetve hogyan valósultak meg a vizsgált célprogram célkitűzései adott gazdaságra vetítve. Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedésekkel először 2004-ben találkoztam. Családunk növénytermesztéssel foglalkozik és bevallom 16 évesen bármilyen nemű támogatásnak csak az összegét fogtam fel, a háttérben zajló folyamatokat nem. Később azonban megismerkedtem a programhoz kötődő előírásokkal, a különböző naplókcal, amiket rendszeresen vezetni kellett és egyéb összetevőkkel, amelyek igazán csak a gyakorlatban láthatók. Dolgozatom keretében elkészített esettanulmány megmutatja, milyen változásokat hozott az agrár-környezetgazdálkodási program egy vállalkozás életében. Dolgozatom keretében elemeztem, hogyan valósultak meg a program 150/2004. (X. 12.) FVM rendelethez kötődő célkitűzései: „a növényvédő szerek használatából és a műtrágyázásból eredő környezeti terhelés csökkentése, illetve a talaj állapotának védelme és javítása.” Esettanulmányom további vizsgálata a program kötelezettségei által generált többletköltségek vizsgálatára terjedt ki. Megvizsgáltam azon feltételeket, amelyek költségnövekedést okoztak a program előtti időszakhoz képest. Kitértem a szankciók vizsgálatára is. Dolgozatom legvégén összegeztem, milyen mértékben valósult meg a környezetterhelés csökkenése a vállalkozás tekintetében, mennyire volt hatékony a program a feltételrendszer betartása mellett.

MAGYARORSZÁG ÉS NÉHÁNY SZOMSZÉDOS ORSZÁG ADÓZÁSI RENDSZERÉNEK ÖSSZEHAONLÍTÓ ELEMZÉSE

Szerző: **Horváth Adrienn**, IV. évfolyamos (BA) hallgató
Konzulens: **Dr. Csajbók Ildikó**, adjunktus

A mai modern világgazdaság nagy része pénzügyi gondokkal küszködik, sok esetben ezen probléma gyökere adózási gondokra is visszavezethető. Bármely országról is legyen szó, a gazdaság szereplői számára igen fontos pénzügyi kérdés az adózás. Dolgozatomban hazánk és néhány szomszédos ország fontosabb adózási kérdéseire keresem a választ annak érdekében, hogy véleményt formáljak és fejlesztési javaslatokat fogalmazzak meg a hazai adórendszerre vonatkozóan. Vizsgálataim elején az országok adózását általánosságban tekintem át, majd egy konkrét adónemre, a társasági adózásra összpontosítom a figyelmet. Célkitűzésem megvalósítása érdekében néhány fontosabb adózási fogalom tisztázását követően Ausztria, Szlovákia illetve Magyarország adózási rendjét ismertetem. Mindhárom ország esetében a fontosabb adónemekről, adóhatóságokról illetve adótörvényekről esik szó. Az országok adózásának általános áttekintését követően a három ország társasági adózási rendszerére koncentrálna egy összehasonlító elemzést készítek, amely során egy modell vállalkozás adatai alapján mindhárom országban megvizsgálom a modell vállalkozás társasági adózásának előnyös, illetve hátrányos oldalait, az egyes országokban az adott vállalkozásra kivetett társasági adóteher mértékét. Ezt követően az elemzés eredményeiből különböző következtetéseket vonok le az adott ország társasági adórendszerére vonatkozóan, megkeresve a legjobb adózási rendet egy ország számára. Az összehasonlítás eredményei alapján javaslatokat fogalmazok meg arra vonatkozóan, hogy Magyarországnak milyen változásokat kellene eszközölnie egy – mind az adóztató, mind az adózók számára – sikeresebb adózási szisztéma kidolgozása érdekében. Javasolataim megfogalmazása során tisztában vagyok a gyakorlati megvalósíthatóság korlátaival, azonban hiszem, hogy egy ország adórendszere fejleszhető a nemzetközi összehasonlítás módszerével, azaz annak vizsgálatával, hogy egyes országok milyen megoldásokat dolgoztak ki közel azonos problémákra.

ADOTT TELEPÜLÉS NÉPESSÉGMEGTARTÓ KÉPESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Szerző: **Kabai Zsófia**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató
Konzulens: **Dr. Tikász Ildikó Edit**, egyetemi adjunktus

A népeségmegtartó képesség vizsgálatával nem foglalkozik sok szakirodalom, így elfogadott fogalmi lehatárolás sem kapcsolódik a témához. Véleményem szerint Csatári Bálint fogalmazta meg a népeségmegtartó képesség legmeghatározóbb tényezőit, egy település szempontjából, amelyek a következők: biológiai reprodukciós képesség, gazdasági eltartó képesség, ellátó képesség, és a ragaszkodás.

Dolgozatomban szülővárosom, Derecske népeségmegtartó képességét, és az ezt befolyásoló tényezőket elemeztem. Tanulmányaimat szekunder (statisztikai adatok), és primer (kérdőíves megkérdezés) adatokra alapoztam. Vizsgálatom alapjául a Csatári-féle tényezőket választottam, amik a kérdőív összeállításánál és az elemzés felépítésénél is segítségemre voltak. Arra voltam kíváncsi, hogy a lakosok maradnak-e a településen vagy elvágynak a városból. Ennek érdekében több tényezőt is vizsgáltam, külön-külön is, és több összetevő együttes hatásaként. Többek közt meg akartam tudni, hogy a megkérdezett lakosok, derecskei származásúak-e, mennyire elégedettek Derecske különböző szolgáltatás ellátottságával, mennyire szeretnek Derecskén élni, és gondoltak-e már az elköltözésre.

A primer adatgyűjtés módszerül a kérdőíves megkérdezést választottam. 100 db kérdőívet töltöttem ki a derecskei lakosokkal. A véletlenszerűen kiválasztott mintát nemenként és korcsoportonként kvótásan vettem a település lakosai közül. A kérdőíveket az SPSS 17.0 statisztikai program és a Microsoft Excel segítségével értékeltem ki. Vizsgálataim eredményeként megállapítható, hogy a fiatal generáció elvágynak a településről, aminek legfőbb okai a munkalehetőségek hiánya a városban és Derecske különböző ellátottsági színvonalának alacsony szintje. Mégis a válaszadók több mint fele még nem gondolt az elköltözésre, és a megkérdezettek többsége szeret a városban élni. Az eredményekből arra következtettem, hogy a mezőgazdaság egyes területeinek fejlesztésével növelhető lenne, a munkahelyek száma, ami lényegesen növelné Derecske népeségmegtartó képességét, sőt népeség vonzó hatását is elképzelhetőnek tartom.

BALMAZÚJVÁROS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEINEK VIZSGÁLATA A NÉMET KISEBBSÉG SZEMSZÖGÉBŐL

Szerző: **Kapási Éva**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató
Konzulens: **Katonáné Dr. Kovács Judit**, adjunktus

Balmazújváros – ahol élek – a Tiszántúl egyetlen sváb jellegű települése. Az itt élő németek elődjai 1764-ben jelentek meg először az akkori településen. Leszármazottaik a mai napig élnek és egy közösséget alkotnak. Úgy gondolom, hogy a város fejlesztésében előnyt jelenthet ennek a Kisebbségnek a megléte és működése. Az általuk hordozott értékek több okból is felkeltették az érdeklődésemet. Elsődlegesen azért, mert több évszázaddal ezelőtt élő rokonaim is betelepültek voltak. Másodsorban azért, mert az utóbbi időben készíttetést éreztem arra, hogy ennek a közösségnek én is tagja legyek. Végül pedig lehetőséget látok abban, hogy céljaikat megvalósítsák és ezzel a város értékeit, ezek mentén lehetőségeit növeljék.

Dolgozatomban megfogalmazódik az a helyzetkép, hogy Európa területén egyre nagyobb probléma a foglalkoztatás biztosítása, mely alól Magyarország sem képez kivételt. Sajnos a Balmazújvárosi Kistérségben fokozott mértékben jelentkezik ez a probléma. A lakosok városról alkotott véleményét kérdőíves felmérés alapján kértem ki, amelyben szintén megmutatkozott, hogy az itt élők szemében is elsődleges gondot jelent a munkanélküliség, a munkahelyek hiánya. Úgy gondolom, hogy a Kisebbséget mindenképpen be kellene kapcsolni a vidékfejlesztésbe, melynek legkedvezőbb formája számukra a falusi turizmus lenne. Ennek elérésére a németek egy közösségi házat, egy múzeumot és egy panziót létesítenének. A panzió vendégei egy egyhetes turisztikai programban vehetnének részt, amely nemcsak a városnak, hanem a Hortobágyi Nemzeti Park térségének és a Észak-alföldi régióknak a programkínálatát is bővítené.

Természetesen a munkanélküliség problémáját a tervezett program önmagában nem tudja megoldani, de néhány család számára munkahelyet teremtené. A térségben folyó azonos célokat kitűző fejlesztéseket össze kellene kapcsolni, akár a Hortobágyi Nemzeti Park védjegyét elnyerve, amely elismerné munkájukat és jövőbeni turisztikai vonzerőként szolgálna. Ezen túl lehetőséget látok abban, hogy a térség tegyen lépéseket a kreatív szektor irányába is, mely terület az utóbbi időben kap teret Európában és a szektor lehetőségeinek feltárásába az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség is bekapcsolódott. Mindezen tervek megvalósítása a városnak és a lakosoknak is kitörési pontokat jelenthet. A társadalmi elfogadottság érdekében fontosnak tartom az itt élők bevonását és a folyamatos kommunikációt a fejlesztések mentén.

KÖRNYEZETI INFORMÁCIÓK AZ ÉVES BESZÁMOLÓBAN

Szerző: **Kiss Ágota**, IV. évfolyamos (BA) hallgató
Konzulens: **Kondorosi Ferencné dr.**, egyetemi docens

A környezetvédelem a XXI. század legjelentősebb kihívását jelenti az emberiség számára. Köztudott, hogy mára a természeti értékek megőrzése, a környezet szennyezésének mérséklése az emberek mindennapjainak része lett. Környezetünk védelmét azonban nem elég az egyes ember szintjén tudatosítani, hanem vállalati, sőt nemzetgazdasági szinten is foglalkozni kell a természeti környezet megóvásával. Úgy gondolom, napjainkban elengedhetetlen a vállalatok számára, hogy tisztában legyenek környezeti teljesítményükkel és erről külső érintettjeiket is informálják. A 2000. évi C. számvetési törvény meghatározza azon környezeti információk körét, melyeket a gazdálkodó szervezeteknek részletesen be kell mutatniuk éves beszámolójukban. Dolgozatom szakirodalmi fejezeteiben a környezeti számvetés fogalomrendszerét, alrendszerét, illetve feladatait ismertetem. Ugyan hazánkban a környezeti számvetés még a legtöbb szakember számára is ismeretlen fogalom, példákkal igazolom, hogy alkalmazása mindenképp előnyt jelent a vállalati működés során. Bemutatom továbbá a számvetési törvény környezetvédelmi előírásainak fejlődését, a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés környezeti információkra vonatkozó tartalmát, az Európai Unió adatközlésre vonatkozó ajánlását, valamint említést teszek a manapság egyre elterjedtebb környezeti és fenntarthatósági jelentések készítéséről. A dolgozat második felében az általam elvégzett felmérés eredményeit ismertetem. Kutatómunkám során az ISO 14001-es szabvány által tanúsított Hajdú-Bihar megyei cégek 2009. évi éves beszámolóinak kiegészítő mellékleteiben nyilvánosságra hozott környezeti információk körét vizsgáltam. A vizsgálati szempontok kialakításánál a számvetésről szóló 2000. évi C. törvény 94.§-ának előírásai voltak az irányadók, miszerint a környezetvédelmi kötelezettségek fedezetére képzett céltartalék összegét, illetve a veszélyes hulladékok, környezetre káros anyagok készleteinek mennyiségi- és értékadatait a kiegészítő mellékletben részletesen be kell mutatni.

FOGYATÉKOS ÉS MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ SZEMÉLYEK A MUNKAERŐPIACON

Készítette: **Kovács Edit Fanni**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató
Konzulens: **Dr. Dajnoki Krisztina**, adjunktus

Napjainkban az esélyegyenlőség egyre fontosabb szerepet játszik a közösségi döntéshozatalban, valamint a Magyar Köztársaság jogalkotásában. Ez egy igen fontos és szükséges előrelépés, mivel minden ember számára biztosítani kell az őt megillető jogokat, illetve azt, hogy képességeinek megfelelően munkát tudjon vállalni. Magyarországon a szocialista tervgazdálkodás idején a hátrányos helyzetű és megváltozott munkaképességű emberek kisegítő-kiszolgáló munkakörben tudtak elhelyezkedni, bár a képességnek megfelelő munkavégzés nem volt biztosított, a nemek közötti esélyegyenlőség pedig a virágkorát élte, mivel a nők ugyanúgy és ugyanannyit dolgoztak, mint a férfiak, sőt többet is, mivel a háztartást is ellátták. Ám ez nem jelent követendő példát XXI. századnak ebben a formában, mivel a fogyatékos emberek helyzete szigorúan csak családtagjaik ügye volt, országos szinten tabunak számított.

Napjainkban változás figyelhető meg, mivel rengeteg állami és non-profit szervezet nyújt segítséget a fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű személyeknek, sőt nem elhanyagolható indok még az sem, hogy az 1991. évi 41/A. § alapján a munkaadó a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási rehabilitációjának elősegítése érdekében rehabilitációs hozzájárulást kell, hogy fizessen, ha az általa foglalkoztatott állomány létszáma meghaladja a 20 főt és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a teljes állományi létszám 5%-át. Viszont ha teljesíti, a kvótát kiválthatja a rehabilitációs hozzájárulást, amelynek összege 2010. január 1-től 964.500Ft/év/fő.

Dolgozatom elsődleges célja hogy bemutassam azt, hogy bár a megváltozott munkaképességű emberek bizonyos mértékben orvosi kezelésre szorulnak, nem jelenti azt, hogy részmunkaidőben, vagy képességeinek megfelelő munkakörben nem lennének képesek feladatukat ellátni.

Ennek alátámasztására célul tűzttem ki, hogy dolgozatomban széleskörű képet adjak a megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci helyzetéről, a róluk kialakult képről, majd rövid fogalmi és témakör lehatárolást követően a Credit Up Kft-nél történt kérdőíves felmérés alapján elemezzem és értékeljem a fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű munkavállalók megítélését a munkáltató és munkatársaik szemszögéből.

CERTIFIKÁTOK SZEREPÉNEK VIZSGÁLATA A RAIFFEISEN PRIVATE BANKINGBEN

Szerző: **Mátyás István**, IV. évfolyamos (BA) hallgató
Konzulens: **Dr. Nagy Adrián Szilárd**, egyetemi adjunktus

A Private Banking történetének rövid felvázolása, a szolgáltatás magyarországi helyzetének bemutatása és az ügyfelek szegmentációja után a befektetési termékek ezen belül is a certifikátok jelenlegi piaci helyzetének elemzését végeztem el. Célom az volt, hogy a jelenlegi rendkívül alacsony betéti kamatszintek mellett rávilágítsak a befektetési termékek fontosságára és egyre nagyobb térhódítására, ezen belül pedig a certifikátok hónapról hónapra nagyobb népszerűségére a Private Banking ügyfelek körében. A vizsgálat alapját egyrészt a certifikátokról elkészült irodalom tanulmányozása, valamint a folyamatos napi munkavégzésem során a certifikátok irányába tapasztalt ügyfélérdeklődések értékelése adta.

Kiindulópontként megállapítható, hogy a betéti kamatok csökkenésével lassan megszűnik a betétek iránti hosszú évek óta tartó érdeklődés. Emiatt szükség volt és jelenleg is szükség van innovációra a befektetési termékek piacán. A válság kirobbanása óta az ügyfelek kockázatvállalási képessége még tovább csökkent, ezáltal kimondhatjuk, hogy a Private Banking ügyfelek is rendkívül kockázatkerülők lettek Magyarországon. Ezen piaci reakcióra érkeztek 2008. év második felében a certifikátok mint forradalmian új befektetési termékek.

A dolgozatom gerincét a certifikátok típusainak részletes bemutatása, és ezen termékek piaci keresettségének elemzésére vonatkozó fejtegetések képzik. Az általam fölvetett témák több oldalról megközelített elemzése rávilágított arra a problémára, hogy még a hazai Private Banking ügyfelek is rendkívül alacsony befektetési kultúrával rendelkeznek. Félnek az új termékektől, az esetek többségében tévesen vagy egyáltalán nem mérik föl a termékek kockázatát. Éppen ezért pontosan a Private Banking ügyfelek vannak rendkívül szerencsés helyzetben, hisz egy sokkal szorosabb banki kapcsolat miatt, Private tanácsadójuk sokkal több időt képes az ügyfelek befektetési kultúrájának javítására fordítani, ezáltal növelhető ezen ügyfélkör jártassága a befektetési termékek vonalán, illetve növelhető az érdeklődés, ezen termékek irányába.

„ZÖLD KONTROLLING RENDSZER” BEVEZETÉSÉNEK ELMÉLETI KÉRDÉSEI

Szerző: **Nagy Annamária**, IV. évfolyamos (BA) hallgató

Konzulens: **Dékán Tamás**, ügyvivő-szakértő

Mára egyre több vállalat ismerte fel, hogy a hagyományos pénzügyi jelentéseikben közölt információ már nem elegendő a részvényesek, ügyfelek, fogyasztók és a vállalat egyéb érintettjei számára ahhoz, hogy valóban megismerhessék a vállalat összeteljesítményét. A társadalmi felelősségvállalás mindinkább előtérbe kerül a vállalkozások életében, ennek pedig szerves részét képezi a környezetre gyakorolt hatás, a környezeti teljesítmény mérése is.

Ahhoz, hogy a vállalkozások környezeti teljesítményüket pontosan meg tudják határozni, szükség van egy olyan döntéstámogató eszközre, amely tükrözi a környettudatos és a gazdasági fenntarthatóság elveit a hosszú távú stratégiában is. A „zöld kontrollig” vagy más néven ökokontrollig egy olyan információs rendszer, amely a pénzügyi és vezetői környezeti számvitel által szolgáltatott adatokra támaszkodva, elsődlegesen a környezeti mutatószámok meghatározására, a környezeti költségek azonosítására és ezek termékekre történő allokációjára helyezi a hangsúlyt.

Dolgozatomban egy olyan elméleti modellt mutatok be, melynek alkalmazása hazánkban még nem elterjedt módszer, azonban az Egyesült Államokban a hagyományos számviteli és kontrollig rendszer legfejlettebb változatának tekinthető. A modell célja, hogy egy egész vállalatot átfogó információs rendszert alakítson ki, mely a vállalaton belüli folyamatokat feltérképezi és ezekhez olyan értékeket rendel, amelyek alapot szolgáltatnak a környezettudatos vezetői döntések meghozatalához. A modell gyakorlatban történő alkalmazását egy olyan vállalkozás esetében vizsgálom, amely működéséből adódóan számos pozitív és negatív hatást gyakorol a környezetre, ezért a környezetvédelemi szempontok fontos szerepet játszanak az éves jelentések készítésénél. Azt vizsgálom, hogy az általuk alkalmazott kontrollig módszerben mennyire jelennek meg az ökokontrollig sajátosságai, illetve, hogy az elméleti modell egyes elemeit alkalmazzák-e a gyakorlatban.

A MAGYAR VIDÉK VÍZGAZDÁLKODÁSRA ALAPOZOTT FEJLESZTÉSÉNEK KONFLIKTUSAI – ELLENTMONDÁSOK BEMUTATÁSA A SZAMOS-KRASZNA KÖZI ÁRVÍZCSÖKKENTŐ TÁROZÓ PÉLDÁJÁN KERESZTÜL

Szerző: **Pék Éva**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató

Konzulens: **Dr. Kuti István**, egyetemi docens

Céлом, hogy bemutassam társadalmi oldalról a magyar vidék vízgazdálkodásra alapozott fejlesztésének akadályait. Kiinduló kérdés, hogy Magyarország milyen okokból nem tudja kellőképpen kihasználni jelentős vízkészletét, amely egyes térségek fejlesztési alapja lehet. A témakört a társadalmi összefüggések vizsgálatára korlátoztam, a mezőgazdaság és vízgazdálkodás érintettjei között kialakult viták okait kerestem.

Az első fejezetben összegyűjtöttem a témához adekvát dokumentumokat, programokat, az Európai Unió és Magyarország vízgazdálkodásra vonatkozó előírásait és irányelveit. Legfontosabb közülük a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése (VTT), melynek alapkonceptiója: i) az árvízi biztonság növelése; ii) a térségben háttérbe szorult gazdasági- és társadalmi fejlődés – terület- és vidékfejlesztés keretein belüli – elősegítése; iii) a terület ökológiai rendszereinek megóvása, a fenntartható gazdálkodás és a környezetvédelem elősegítésére való törekvés.

A VTT által 2003 szeptemberében kijelölt, a Felső-Tisza-vidék területére tervezett 6 árapasztó tározó közül, a Szamos-Kraszna közti tározó esettanulmányát választottam ki, hogy a mezőgazdaság és a vízgazdálkodás konfliktusát bemutassam. A második fejezetben a szóban forgó terület teljes körű elemzésén kívül, felvázoltam azokat a hozadékokat, amelyek megvalósulhatnak a vízgazdálkodás helyes gyakorlatának, jelen esetben a tározó megépülésének segítségével. Külön alfejezetben foglalkoztam azzal a kérdéssel, hogy milyen szükséges lépéseket mutat számunkra a nyugati példa az olyan jelentős projektek megvalósulása érdekében, mint a vízgazdálkodási tevékenységek társadalmi elfogadottságának megalapozása. A következtetések levonásához esettanulmánnyal, kérdőívre valamint mélyinterjúra alapozott kutatással készültem fel.

Dolgozatomban megállapítottam, hogy a vízgazdálkodási tevékenységek hatékonyabb kivitelezéséhez a társadalomnak szemléletváltásra van szüksége. A háttérben nagyobb volumenű vidékfejlesztési problémák húzódnak, mint az információhiány, a nem megfelelően megalkotott jogi és intézményi háttér, a közpolitika hiánya és az érintettek körének nem megfelelő bevonása az egyes projektekbe.

TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA EGY PROFITORIENTÁLT ÉS EGY KÖZSZFÉRÁBAN MŰKÖDŐ SZERVEZETEKNEL

Szerző: **Szincsák Gyula**, I. évfolyamos (MA) hallgató
Konzulens: **Dr. Dajnoki Krisztina**, adjunktus

Napjainkban egyre több szervezet – válaszul a gazdasági kihívásokra – kényszerül az emberi erőforrások mind hatékonyabb kihasználására, így egyre nagyobb szerep jut a humán erőforrás osztályoknak és az általuk elvégzett teljesítményértékelésnek. Felismerték, hogy egy szervezet sikere nemcsak a termelési tényezők optimális kihasználtságának és összehangolásának függvénye, hanem egyre inkább az egyéni teljesítmények összegződése az, ami a célok megvalósítását eredményezi.

A 90-es években a teljesítményértékelést sokszor csak arra használták, hogy valamiféle iránymutatást adjon a fizetési döntésekhez, nem volt benne folyamatosság, hiányzott a rendszeresség. A jól kivitelezett teljesítményértékelés során a szervezet tökéletesen fel tudja mérni alkalmazottai teljesítményét, hatékonyságát, vizsgálni és értékelni tudja az egyéneket és a szervezeti egységeket. Nemcsak a szervezetre van pozitív hatása, hanem az egyének is kapnak egy visszajelzést elvégzett munkájukról.

Hipotézisem szerint a magánszektorban és a közszférában eltérő a teljesítményértékelésnél használt módszer és annak szerepe a humán erőforrás menedzselésen belül. Feltételezésem alátámasztására összehasonlító vizsgálatot végeztem két különböző tevékenységű szervezetnél. Az egyik egy multinacionális, profitorientált, saját területén piacvezető cég a másik pedig függelmi rendszerben működő állami szervezet, a Magyar Honvédség.

Dolgozatom gyakorlati részében összevettem a két értékelési technikát és a közreműködő szervezetek dolgozói által kitöltött kérdőív feldolgozása után következtetéseket vontam le a rendszerek gyakorlati működéséről.

Részcéljaim között fogalmazható meg irodalmi feldolgozás és saját vizsgálataim segítségével feltárni, elemezni és összehasonlítani a teljesítményértékelés és a teljesítménymenedzsment szerepét és fontosságát egy versenyszférában és egy közszférában tevékenykedő szervezetnél.

Fő célkitűzésem olyan következtetések és javaslatok megfogalmazása, amely segítheti a szervezetek teljesítményértékelő és teljesítménymenedzsment rendszerének hatékonyabb működését.

**OPTIMÁLIS BÁRÁNYÉRTÉKESÍTÉSI TÖMEG MEGHATÁROZÁSA ÉS
KOCKÁZATELEMZÉSE A 2009-2010. ÉVI KARÁCSONYI ÉRTÉKESÍTÉSI
SZEZONBAN**

Szerző: **Szűcs Imre**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató
Konzulens: **Dr. Nagy Lajos**, adjunktus

Magyarországon az anyajuhállomány az utóbbi időszakban folyamatos csökkenést mutat. 2008-ban már 1 millió alá csökkent és 2009-ben ez a tendencia folytatódott tovább, ennek eredménye képpen a decemberi adatok már csak 968 ezer anyajuhról adnak számot. Az ágazat a termelés visszaesése ellenére sem elhanyagolható az állattenyésztésben, sőt a nemzetgazdaságban sem, mivel az ágazaton belül működő vállalkozások nagy része kedvezőtlen gazdasági és természeti adottságú, azaz halmozottan hátrányos helyzetű térségekben működik. Ezekre a régiókra általában jellemző, hogy jelentős a munkanélküliség, nem folyik a térségben számottevő ipari tevékenység és a mezőgazdasági területek sem teszik lehetővé a versenyképes szántóföldi növénytermelést és az erre alapozott állattenyésztést.

Dolgozatomban a karácsonyi értékesítési szezont figyelembe véve azt elemeztem, hogy a lehetséges piaci árakat figyelembe véve, melyik az az értékesítési tömeg, amelynél a legnagyobb jövedelem érhető el. Érzékenységvizsgálatot végeztem az értékesítési árak és a takarmányárak változását figyelembe véve. Az értékesítési árakat és a takarmányárakat sztochasztikus változóként értelmezve Monte Carlo szimulációval vizsgáltam a különböző variánsok kockázatát. Összehasonlítást végeztem a szimulációs módszer alkalmazásával történt előrejelzések és a tényleges árak alakulása között.

KÖLTSÉGGAZDÁLKODÁSI RENDSZEREK ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE

Szerző: **Tátorján Ilona**, IV. évfolyamos (BA) hallgató

Konzulensek: **Dékán Tamás**, ügyvivő-szakértő

Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens

A mai gazdasági helyzetben a versenyképesség fenntartásához elengedhetetlen a management számára a megfelelő módon és időben rendelkezésre álló információ, mely elsősorban a termelési erőforrások szerkezetére irányul. Egy megfelelően kialakított költségszámítási rendszer teszi lehetővé a helyes üzleti döntéseket. Ezért a vezetőség napi szinten figyelmet szentel a termelési költségek vizsgálatára, mivel a megfelelő időben történő beavatkozás lehetővé teszi a magasabb profitszint elérését. Önmagában sem a pénzügyi, sem a számviteli rendszer nem nyújt megfelelő minőségű információt, mivel egy lezárt időszak információit rendszerezik. A számviteli rendszer által nyújtott tömeges információ nem megfelelő döntéstámogató eszköz, ezért szükség van egy jól működő controllingrendszerre, mely biztosítja a döntések racionális meghozatalát. Dolgozatomban két termelő tevékenységet folytató vállalat példáján keresztül szeretném bemutatni elsősorban a költség controlling fontosságát. Az általam vizsgált egyik cég egyedi termeléssel foglalkozik, míg a másik sorozatgyártást végez, ezen kívül a vállalati méret is jelentősen különbözik. Vizsgálatom módszerül az összehasonlítást választottam, mivel fontosnak találom bemutatni, hogy a költségek megfelelő felhasználása mind két típusú gyártás esetén segít nagyobb hatékonyságot elérni. Mivel a költség nem a termelés folytatásához szükséges rossz, hanem egy eszköz a vállalkozás kezében, amivel megfelelő képen kell bánni. Nem lehet szabadon engedni, viszont nem célravezető, amennyiben egysíkúan gondolkodva mechanikusan csak a költségek csökkentésére hagyatkozni. A költségcontrolling ennél jóval fejlettebb gondolkodást jelent. Egy összetett rendszer, mely a pénzügyi és a vezetői számvitelre építve képes globálisan kezelni a gazdasági folyamatokat. Dolgozatomban e folyamatokat vetem össze, tehát a költségvetés tervezését, mely bázisul szolgál a pénzügyi év során, az önköltségszámítás alkalmazott módszereit, mely tájékoztatást ad a termék előállításához szükséges erőforrások mértékéről, valamint a költségek racionális megtakarításának egyéb lehetőségeit.

Vizsgálatom oka, hogy a vállalkozások jelentős része nincs abban a helyzetben, hogy szabadon alakíthassa árait. Ezzel szemben a költségei befolyásolására, azok minél hatékonyabb felhasználására minden vállalkozásnak lehetősége van.

SZERVEZETFEJLESZTÉSI ESZKÖZÖK VÁLTOZÁSA

Szerző: **Tövisskes Imre**, II. évfolyamos (MA) hallgató

Konzulens: **Dr. Szabados György**, adjunktus

Kutatásom témája a közép és nagyvállalatok szervezetfejlesztési stratégiáinak átalakulása a mai gazdasági és társadalmi változások hatására.

Egy szervezet számára a növekedéshez, de sok esetben a szinten maradáshoz is komoly fejlesztési eszközökre és programra van szüksége. Ezek a programok költségesek és idő igényesek, amelyben a munkatársak munkaidejének kiesése az egyik legfontosabb tényező.

A téma óriási területet ölel fel és nagyon sok aspektusból vizsgálható, ezért ezt szűkítendő a Kelet-Magyarországi területet és az elmúlt évben megfigyelhető tendenciákat választottam. A módszerek használhatóságát és várható eredményességét egy, az Unilever Magyarország Kft.-nél megvalósult program elemzésén keresztül mutatom be. A projekt egy rövid időtartamú tréningekre alapuló fejlesztési program, amely az irodai munkatársak, a közép és felső vezetők kompetenciáinak fejlesztését célozta meg. Ez a projekt egy önálló kezdeményezés, amely szervesen kapcsolódik a cég közép és hosszú távú fejlesztési terveihez.

Az ilyen típusú programok hatékonyságának vizsgálata azért is fontos, mert a rövid időtartamú tréningek elterjedése új terület megerősödését jelentheti a felnőttképzésen belül vagy a már elterjedt módszerek jelentős átalakulását. Az újfajta szükségletek és módszerek megjelenése a szakemberek szemléletének és az általuk használt eszközöknek a változását is magával hozza.

Vizsgálati módszerként az „Unilever Nyírbátor Academy” projekt soft-skill képzéseiből készült esettanulmányt illetve a képzések végén a résztvevőkkel készült azonnali (prompt), személyes visszajelző kérdőíveket használtam.

A LEADER PROGRAM VIZSGÁLATA - ESETTANULMÁNY A DÉL-ZEMPLÉNI LEADER HELYI KÖZÖSSÉGNÉL

Szerző: **Varga Klaudia**, IV. évfolyamos (BSc) hallgató
Konzulens: **Katonáné Dr. Kovács Judit**, adjunktus

Az elmúlt évtizedekben felismerést nyert, hogy a vidéki területek számos veszélynek vannak kitéve. Ezen problémák megoldására a vidék előtérbe helyezése volt a cél, ahogy azt a Corki deklaráció is megfogalmazta. A vidékfejlesztési politika 2000-tól az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának második pillérévé vált, majd 2007-től külön finanszírozási alapot kapott. A vidékfejlesztést szolgálták a Közösségi kezdeményezések is, melyek a gazdasági-társadalmi kohézióra törekedtek. Több ilyen kezdeményezés is működött, ilyenek voltak az Equal, az Interreg, a Leader valamint az Urban. A Leader programmal az Európai Unió megalkotott egy olyan intézkedést, mellyel az volt a célja, hogy a vidéki gazdaságot elősegítse. Dolgozatomban a Dél-Zempléni Leader Helyi Közösség településeit vizsgáltam több szemszögből. Azért esett erre a csoportra a választásom, mert jómagam is a csoporthoz tartozó egyik településen élek. Kíváncsi voltam, hogy a Magyarországon 2001 óta jelenlévő Leader betölti-e valós funkcióját, illetve, hogy rendelkeznek-e az emberek valamilyen információval, a programmal kapcsolatban. Arra is szerettem volna választ kapni, hogy vajon az itt élők hozzáállása segíti, segítheti-e a programot, hajlandók lennének-e tenni településük fejlődése érdekében. Dolgozatom első részében fontosnak tartottam, hogy a szakirodalom áttekintésével megismerjem magát a programot, annak kialakulását az Európai Unióban és hazánkban. Két kérdőíves felmérésre támaszkodva kerestem a válaszokat a bennem felvetődött kérdésekre. Az első kérdőíves felmérés alapján kiderült, hogy még mindig magas azoknak a száma, akik még nem hallottak a programról. Felismerést nyert az a tény is, miszerint a csoport jelenleg túl sok települést foglal magába, szám szerint 30-at, és így nehéz az együttműködést biztosítani a települések között. Jelenleg, a települések többsége nem érzi a szomszédos településekkel történő összefogás szerepét. A második kérdőívemmel a program alkalmazását jártam körül. Az eredmények megszületése előtt olyan gondolat fogalmazódott meg bennem, hogy a Leader jelenleg futó rendszere túl összetett, nehézkes és lassú. Önkormányzatok töltötték ki a kérdőívet, és támasztották alá a véleményemet. Megállapítást nyert, hogy a program alapvetően jó célt szolgál, de sikeres megvalósítása még sok feladatot jelent, ezek között kiemelt szerepet kap a társadalmi tanulás, a többszintű kormányzás megvalósítása.

JEGYZETEK